

01.03.2013

J.nr.: 2012-14-24-04177

Kategorisering af animalske biprodukter på slagterier

Ifølge biproduktforordningen skal driftsledere sikre, at animalske biprodukter og afledte produkter, der er omfattet af biproduktforordningens bestemmelser, bliver identificeret og håndteret i overensstemmelse med forordningen.

Driftsledere, skal i de virksomheder, som de er ansvarlig for, sikre at kravene i biproduktforordningen og gennemførelsesforordningen, der er relevante for deres aktiviteter, er opfyldt for animalske biprodukter og afledte produkter i alle led af kæden af indsamling, transport, håndtering, behandling, omdannelse, forarbejdning, lagring, omsætning, distribution, anvendelse og bortskaffelse.

Specificeret risiko materiale (SRM) er kategori 1 materiale. Ved kategoriseringen forudsættes at slagtekroppe og dele af dyr indeholdende SRM altid kategoriseres som kategori 1 materiale - først når fjernelse af SRM er foretaget, vil kategoriseringen være gældende.

I det følgende anvendes betegnelserne AM (Ante mortem) og PM (Post mortem) kontrol:

- AM kontrol er det levende syn, som foretages af dyret før slagting, for at afgøre om dyret er egnet til slagting til konsum i overensstemmelse med EU lovgivningen.
- PM kontrol er undersøgelsen af dyret efter slagting med henblik på at erklære det egnet til konsum i overensstemmelse med EU lovgivningen.

Til dette notat hører bilaget ”Vejledende retningslinjer for kategorisering af kasseret materiale fra svin og kvæg” med to vejledende skemaer om kategorisering af materialer fra svin og kvæg.

Opdeling af kategori 3 materiale

Materiale der er AM og PM godkendt artikel 10, a)

Slagtekroppe og dele af dyr, der er erklæret egnet til konsum ved PM kontrollen, og som af kommercielle grunde ikke er bestemt til konsum.

Når det er besluttet, at en fødevarer ikke skal anvendes til konsum er den et animalsk biprodukt, og skal identificeres og håndteres i henhold til biproduktforordningen¹. Beslutningen er irreversibel – Det bety-

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1774/2002 (forordningen om animalske biprodukter)

der, at et animalsk biprodukt ikke kan anvendes til konsum. F.eks. skal blod, der er godkendt til konsum, men som af kommercielle årsager ikke ønskes afsat til konsum, kategoriseres som kategori 3 materiale.

Tabel 1. Anvendelsesmuligheder for materiale der er AM og PM godkendt

Animalsk biprodukt	Rå petfood	Blodprodukt	Forarbejdet animalsk protein	Pelsdyrfoder	Teknisk brug
AM og PM godkendte dyr	ja	-	ja	ja	ja
AM og PM godkendt blod	ja	ja	ja	ja	ja

Materiale der er AM godkendt og erklæret uegnet til konsum ved PM kontrollen, men som ikke har udvist tegn på sygdom, der kan overføres til mennesker eller dyr artikel 10, b) i)

Biproduktforordningens artikel 10 b) og i) lyder således:

b) slagtekroppe og følgende dele, der stammer enten fra dyr, der er blevet slagtet på et slagteri, og som er fundet egnede til slagting til konsum efter en undersøgelse før slagting, eller kroppe og følgende dele af dyr fra vildt, der er nedlagt med henblik på konsum, i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen:

- i) slagtekroppe eller kroppe og dele af dyr, som i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen er erklæret uegnede til konsum, men som ikke har udvist tegn på sygdomme, der kan overføres til mennesker eller dyr*

Det betyder, at det f.eks. er muligt at betragte en hel slagtekrop, der er AM godkendt, og er erklæret uegnet til konsum ved PM undersøgelsen, som kategori 3 materiale på betingelse af, at slagtekroppen ikke udviser tegn på sygdomme, der kan overføres til mennesker eller dyr.

Fødevarestyrelsens fortolkning af biproduktforordningens artikel 10 b) i) er, at hvis slagtekroppe eller kroppe og dele af dyr ved PM undersøgelsen udviser tegn på sygdomme, der vil kunne overføre smitte til mennesker eller dyr, er det ikke omfattet af artikel 10 b) i), og kan derfor ikke betragtes som kategori 3 materiale.

Ved kødkontrol påvises agens ikke. Det vides derfor ikke, om der kan være tale om en sygdom, der kan overføres til mennesker eller dyr, og af forsigtighedshensyn må man antage, at der kunne være tale om en sygdom, der kan overføres til mennesker eller dyr.

Inden for biproduktforordningens rammer er det heller ikke muligt at skelne mellem, om der er tale om artsspecifikke sygdomme og sygdomme, der kan smitte til andre dyr og evt. mennesker, ligesom man heller ikke kan nøjes med at forholde sig til, om der er tegn på smitsomme husdyrsygdomme.

Hvis materialet har udvist tegn på sygdomme, der kan overføres til mennesker eller dyr, skal materialet kategoriseres som kategori 2 materiale.

Animalske biprodukter, der kategoriseres som kategori 3 materiale efter artikel 10 b) i), vil bl.a. kunne anvendes til fremstilling af rå petfood jf. artikel 35, a) iii), og det kan således anvendes uden forudgående forarbejdning.

Ud over ovenstående betingelser skal blod være udtaget på en sådan måde at det hygiejnemæssigt er egnet til konsum for at det kan anvendes efter tabel 2. Er dette ikke tilfældet begrænses anvendelsesmulighederne som anført i tabel 3.

Tabel 2. Anvendelsesmuligheder for materiale der kun er AM godkendt

Animalsk biprodukt	Rå petfood	Blodprodukt	Forarbejdet animalsk protein	Pelsdyrfoder	Teknisk brug
Artikel 10 b) i)	ja	-	ja	ja	ja
Artikel 10 b) i) blod	ja	ja	ja	ja	ja

Materiale der kun er AM godkendt, her er resultatet af PM kontrollen ikke relevant

For nogle materialer er det tilstrækkeligt at dyret er godkendt ved AM kontrollen for at de kan kategoriseres som kategori 3 materiale. For disse materialer er resultatet af PM kontrollen derfor ikke relevant, ligesom der ikke er krav om at materialet skal underkastes PM kontrol.

Nedenstående materialer kan kategoriseres som kategori 3 materiale på baggrund af AM godkendelse:

- Fjerkræhoveder artikel 10, b), ii)
- Huder, skind, horn og fødder fra dyr hvor der ikke er krav om TSE-test eller dyr der er TSE-testet med negativt resultat artikel 10, b), iii)
- Svinebørster artikel 10, b), iv)
- Fjer artikel 10, b), v)
- Blod fra dyr hvor der ikke er krav om TSE-test eller dyr der er TSE-testet med negativt resultat artikel 10, d)
- Fedtvæv artikel 10, o)

Vedr. huder, skal det bemærkes at for yvere, der hører under artikel 10, a) eller artikel 10, b) i) gælder at såfremt, huden ikke er fjernet fra yveret, vil yveret med påsiddende hud være kategori 3 materiale, som kan anvendes efter tabel 3.

Vedrørende horn, skal det bemærkes at disse skal fjernes fra kraniet, uden at kraniehulen er blevet åbnet. Hvis horn og hove skal anvendes til fremstilling af organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler er der nogle betingelser i gennemførelsesforordningens bilag XIII, kapitel XII, der skal være opfyldt.

Tabel 3 Anvendelsesmuligheder for materiale, der er AM godkendt og hvor resultatet af PM kontrollen ikke er relevant.

Animalsk biprodukt	Rå petfood	Blodprodukt	Forarbejdet animalsk protein	Pelsdyrfoder	Teknisk brug
Fjerkræhoveder	ja	-	ja	ja	ja
Huder, skind horn og fødder	nej	-	ja	ja	ja
Svinebørster	nej	-	ja	ja	ja
Fjer	nej	-	ja	ja	ja
Blod	nej	nej	ja (blodmel)	ja	ja
Fedtvæv	nej	-	nej	ja	ja

Kategori 2 materiale

Kategori 2 materiale kan bl.a. anvendes til fremstilling af pelsdyrfoder og organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler.

Anvendelse af kategori 2 materiale til fremstilling af organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler
Inden kategori 2 materiale kan anvendes til fremstilling af organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler skal det tryksteriliseres på et godkendt forarbejdningsanlæg.

Anvendelse af kategori 2 materiale til fremstilling af organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler
Kategori 2 materialet skal tryksteriliseres eller behandles ved en anden metode, der er godkendt af Fødevarestyrelsen, inden det kan anvendes til pelsdyrfoder jf. bilag VI, Kapitel II, Afsnit 1, 4. c) i gennemførelsesforordningen.

Desuden skal foderlovgivningens øvrige regler også overholdes, for at kategori 2 materiale kan anvendes til pelsdyrfoder. Det betyder f.eks. at ved tilfælde hvor der er tale om forgiftning/mistanke om forgiftning, må kategori 2 materiale som udgangspunkt ikke anvendes til pelsdyrfoder.

Forarbejdningsanlæg, der er godkendt til fremstilling af pelsdyrfoder må anvende kategori 2 materiale fra fjerkræ-, svine- og kreaturslagterier.

Opmærksomheden henledes på, at SRM skal fjernes hos de arter, hvor det er påkrævet, inden resten af kroppen kan anvendes til fremstilling af pelsdyrfoder.